

Wyrok z dnia 16 maja 2006 r.

I UK 289/05

Zaprzestanie działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887 ze zm.), może być również okresowe, spowodowane przerwą w jej wykonywaniu. Faktyczne niewykonywanie działalności w okresie oczekiwania na kolejne zamówienia lub w czasie ich poszukiwania nie jest przerwą w prowadzeniu tej działalności równoznaczną z okresowym zaprzestaniem jej wykonywania i nie powoduje ustania przymusu ubezpieczenia.

Przewodniczący SSN Teresa Flemming-Kulesza, Sędziowie: SN Roman Kuczyński, SA Jolanta Strusińska-Żukowska (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 16 maja 2006 r. sprawy z odwołania Piotra J. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w C. o objęcie ubezpieczeniem społecznym, na skutek skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 27 kwietnia 2005 r. [...]

o d d a l i ł skargę kasacyjną.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 16 grudnia 2003 r. Sąd Okręgowy- Sąd Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie oddalił odwołanie Piotra J. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w C.z dnia 25 lutego 2003 r., obejmującej odwołującego ubezpieczeniem społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej w okresach: 2 - 27 grudnia 2000 r., 3 - 29 kwietnia 2001 r., 1 - 28 czerwca 2001 r., 1 - 28 sierpnia 2001 r., 1 - 28 października 2001 r., 4 - 31 marca 2002 r., 1 - 26 maja 2002 r., 1 - 29 września 2002 r., 5 października 2002 r. - 1 listopada 2002 r. oraz 10 listopada 2002 r. - 8 grudnia 2002 r.

Sąd ten ustalił, że Piotr J. w roku 1989 podjął działalność gospodarczą w zakresie usług budowlanych, którą jednoosobowo prowadził do sierpnia 2003 r. Składki na ubezpieczenie społeczne należne z tytułu prowadzenia tej działalności opłacał z przerwami, stosując praktykę polegającą na tym, że w przypadku braku zleceń na świadczone przez siebie usługi zgłaszał w Urzędzie Skarbowym zawieszenie działalności. W okresach takich oczekiwał na nowe zlecenia oraz poszukiwał klientów, pozostając w każdej chwili w gotowości do świadczenia usług. Utrzymywał się w tym czasie ze środków zarobionych wcześniej oraz z dochodów osiąganych przez swoją żonę. Prowadzenie działalności gospodarczej wznawiał w momencie uzyskania nowego zlecenia.

Sąd Okręgowy wskazał, że zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 i art. 12 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887 ze zm.) obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym oraz wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność gospodarczą. Sąd ten wyraził pogląd, że przepisy te nie przewidują możliwości zawieszenia działalności gospodarczej, a tym samym nie regulują trybu i zasad, na jakich zawieszenie takie byłoby dopuszczalne i pociągało za sobą zwolnienie z obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. Przepis art. 13 pkt 4 tej samej ustawy stanowi, iż osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym od dnia rozpoczęcia wykonywania tej działalności do dnia jej zaprzestania. Postępowanie dowodowe wykazało, że w spornych okresach odwołujący się nie zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej, bo chociaż nie wykonywał usług budowlanych, to poszukiwał zleceń na te usługi i pozostawał w gotowości do przyjęcia kolejnych zadań do wykonania. Tym samym, zgłaszanie przerw w prowadzeniu działalności gospodarczej miało charakter fikcyjny, zmierzający do uchylenia się od obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne.

Apelację odwołującego od tego wyroku oddalił Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie, uznając za prawidłowe stanowisko Sądu pierwszej instancji wyrażające się stwierdzeniem, że w spornych okresach wnioskodawca nie zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej, w związku z czym podlegał obowiązkowi ubezpieczenia społecznego. Sąd drugiej instancji podniósł, że w myśl art. 13 w związku z art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, obowiązkowemu ubezpieczeniu społecznemu

podlegają osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania tej działalności do dnia jej zaprzestania. W ocenie tego Sądu, pod pojęciem prowadzenia działalności gospodarczej należy rozumieć nie tylko faktyczne wykonywanie usług, ale także czynności przygotowawcze, poszukiwanie zleceńodawców, czy też oferowanie takich usług. Nawet przejściowy prześtój nie oznacza zatem zaprzestania prowadzenia działalności. Jednoznacznym wyrazem zaprzestania działalności jest dopiero wniosek do organu ewidencyjnego dotyczący wykreślenia takiej działalności z ewidencji. Sąd Apelacyjny stwierdził także, iż możliwości uznania za trafne stanowiska odwołującego się w przedmiocie dopuszczalności zawieszenia prowadzenia działalności gospodarczej nie da się wyprowadzić z przepisów ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 101, poz. 1178 ze zm.). Zgodnie z art. 2 ust. 1 tej ustawy w brzmieniu obowiązującym przed 21 sierpnia 2004 r., działalnością gospodarczą jest zarobkowa działalność wytwórcza, handlowa, budowlana, usługowa oraz polegająca na poszukiwaniu, rozpoznawaniu i eksploatacji zasobów naturalnych, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły. Z art. 2 ust. 2 tej ustawy wynika zaś, że przedsiębiorcą w rozumieniu ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna oraz nieposiadająca osobowości prawnej spółka prawa handlowego, która zawodowo, we własnym imieniu podejmuje i wykonuje działalność gospodarczą. Wykonywanie działalności w sposób ciągły oznacza prowadzenie jej z uwzględnieniem pewnego czasowego horyzontu jej trwania, w sposób powtarzalny, planowy i stanowiący stałe źródło dochodu. Cechą charakteryzującą działalność gospodarczą jest także wykonywanie jej w sposób zorganizowany. Nie mają zatem przymiotu takiej działalności czynności wykonywane w sposób przypadkowy, choćby przynosiły zarobek podmiotowi je wykonującemu. Sąd drugiej instancji za prawidłowe uznał tym samym stanowisko Sądu Okręgowego, że pod pojęciem prowadzenia działalności gospodarczej należy rozumieć tak wykonywanie usług, jak i poszukiwanie zleceńodawców, organizowanie przyszłych prac, czy oczekiwanie na nowe zlecenia. Zaakceptował również pogląd tego Sądu, że zgłaszanie przez odwołującego się przerw w prowadzeniu działalności gospodarczej miało charakter fikcyjny, zmierzający do uchylenia się od obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie społeczne. W okresach tych odwołujący prowadził bowiem działalność gospodarczą, w związku z czym podlegał obowiązkowi ubezpieczenia społecznego.

Skargę kasacyjną od wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł odwołujący się, który zaskarżył wyrok w całości, zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj. art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, polegające na błędnej jego wykładni poprzez przyjęcie, że okresem wykonywania działalności gospodarczej w rozumieniu tego przepisu jest okres do wyrejestrowania działalności gospodarczej w organie ewidencyjnym, a wszelkie przerwy w faktycznym wykonywaniu działalności do tego momentu nie mają wpływu na istnienie obowiązku ubezpieczeń społecznych, gdyż system prawa polskiego nie przewiduje instytucji „zawieszenia” działalności gospodarczej, a przy założeniu, że wykładnia ta jest błędna i faktyczne niewykonywanie działalności bez jej wyrejestrowania powoduje wyłączenie obowiązku ubezpieczeń społecznych - polegające także na niewłaściwym zastosowaniu tego przepisu do sytuacji faktycznej, w której żadne czynności charakterystyczne dla prowadzenia działalności gospodarczej nie są wykonywane. Skarżący zarzucił także naruszenie prawa materialnego w postaci § 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 lutego 1999 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz.U. Nr 16, poz. 144) i załącznika nr 1 do tego rozporządzenia oraz § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 4 grudnia 1998 r. w sprawie określania wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów miesięcznych korygujących, zgłoszeń płatników, deklaracji rozliczeniowych i deklaracji rozliczeniowych korygujących oraz innych dokumentów (Dz.U. Nr 149, poz. 982) i załącznika nr 20 do tego rozporządzenia - poprzez dokonanie błędnej wykładni i nieuznanie załączników do rozporządzeń wykonawczych, wydanych w wykonaniu delegacji ustawowych, za powszechnie obowiązujące źródło prawa i w konsekwencji przyjęcie, że instytucja „zawieszenia” prowadzenia działalności gospodarczej w polskim systemie prawa nie istnieje. Zarzuty skarżącego dotyczyły także naruszenia art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, poprzez przyjęcie, że działania organów wykonujących władztwo państwowe, które wprowadziły odwołującego w błąd co do jego uprawnień i obowiązków, nie miały znaczenia w sprawie i naruszenia w ten sposób zasady zaufania obywateli do Państwa (państwa prawa).

Opierając skargę na takiej podstawie, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu drugiej instancji i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, względnie o uchylenie w całości zarówno wyroku Sądu drugiej in-

stancji, jak i wyroku Sądu pierwszej instancji i przekazanie sprawy do rozpoznania temu ostatniemu Sądowi - przy uwzględnieniu kosztów postępowania apelacyjnego i kasacyjnego jako części kosztów postępowania, bądź o uchylenie zaskarżonego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez uwzględnienie apelacji ubezpieczonego, zmianę wyroku Sądu pierwszej instancji i uchylenie decyzji ZUS Oddział w C. z dnia 25 lutego 2003 r. o objęciu skarżącego obowiązkiem ubezpieczenia społecznego, względnie o orzeczenie, że w okresach objętych tą decyzją obowiązek ubezpieczenia społecznego nie istnieje oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów postępowania, w tym kosztów postępowania apelacyjnego i kasacyjnego.

W uzasadnieniu skargi kasacyjnej podniesiono, że obowiązek ubezpieczenia społecznego dotyczy osoby fizycznej będącej przedsiębiorcą, czyli osoby, która podjęła i wykonuje działalność zarobkową w sposób zorganizowany i ciągły. Konkluzja taka wynika z art. 2 ust. 2 ustawy - Prawo działalności gospodarczej i jest zgodna z przepisem art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w myśl którego obowiązek ubezpieczenia społecznego istnieje od dnia rozpoczęcia wykonywania do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności. W ocenie skarżącego, decydujące znaczenie dla stwierdzenia istnienia obowiązku ubezpieczenia ma zatem rzeczywiste wykonywanie działalności zarobkowej, a nie inne okoliczności, takie jak ewidencjonowanie tej działalności. Podjęcie działalności gospodarczej nie jest bowiem równoznaczne z wykonywaniem tej działalności, a to ostatnie sformułowanie należy rozumieć w kategoriach faktycznych. Tym samym okoliczność, że ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych nie przewiduje instytucji „zawieszenia działalności gospodarczej” nie oznacza, że tego rodzaju przerwy faktycznie w prowadzeniu tej działalności nie mogą występować.

Skarżący podkreślił, że wbrew twierdzeniom sądu, system prawa posługuje się pojęciami „zawieszenie działalności” i „wznowienie działalności” jako odrębnymi od „zakończenia działalności” w drukach urzędowych „NIP - 1 Zgłoszenie identyfikacyjne/zgłoszenie aktualizacyjne osoby prowadzącej samodzielnie działalność gospodarczą”, rubryka C.C1, obowiązujących i stosowanych w okresie, którego sprawa dotyczy. Formularz ten stanowił załącznik do przywołanego rozporządzenia Ministra Finansów z 23 lutego 1999 r. wydanego na podstawie delegacji ustawowej, a zatem chybione jest twierdzenie Sądu, że nie stanowił źródła prawa. Tym samym Sąd dopuścił się naruszenia przepisu § 1 tego rozporządzenia wraz z załącznikiem nr 1, a

także naruszenia art. 2 Konstytucji RP, stwierdzającego, że Rzeczpospolita Polska jest państwem prawa. Skarżący podkreślił, że nawet, gdyby przyjąć, iż poprzednia wersja (aktualnie jest inna) „zapisu” objaśnień w rubryce C.C1 była błędna, to konsekwencji błędu organów państwa nie można przerzucać na obywateli stosujących błędne prawo w dobrej wierze i twierdzić, że ich działania były fikcyjne. Doprowadza to bowiem do naruszenia zasady zaufania obywateli do Rzeczypospolitej Polskiej jako państwa prawa, a więc do naruszenia art. 2 Konstytucji RP.

Według skarżącego, stanowisko Sądu drugiej instancji jest nieprawidłowe również z tego powodu, że przepisy wykonawcze do ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dają możliwość stwierdzenia, iż zgłoszenie zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej niekoniecznie musi się wiązać z definitywnym zaprzestaniem tej działalności. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 4 grudnia 1998 r. wraz załącznikiem nr 20, jako wydane z mocy delegacji ustawowej, stanowi źródło prawa, a przewiduje dwa różne kody wyrejestrowania płatnika składek, z których jeden dotyczy zaprzestania wykonywania działalności, a drugi - wykreślenia płatnika składek z ewidencji działalności gospodarczej. Zgłoszenie ZUS zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej musi być zatem związane z innymi okolicznościami niż wykreślenie płatnika składek z ewidencji, bowiem w przeciwnym razie jeden z tych kodów byłby zbędny.

Skarżący wskazał, że stwierdzenie naruszenia przez Sąd drugiej instancji powyżej przytoczonych przepisów aktualizuje zarzut niewłaściwego zastosowania art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez uznanie, iż w pojęciu wykonywania działalności gospodarczej mieści się gotowość do jej wykonywania w okresach zgłaszanego zawieszenia takiej działalności. Skarżący nie prowadził zorganizowanego przedsiębiorstwa, nie zatrudniał pracowników, nie miał możliwości organizowania swojej przyszłej pracy, bowiem usługi wykonywane były zawsze u klientów, przy czym były one różnorodne i uzależnione od konkretnych potrzeb, wobec czego nie można było ich przewidzieć i wcześniej przygotować. Oczekiwanie na klientów „stanowiło zatem w takiej sytuacji faktycznej stan psychiczny skarżącego prawnie obojętny, a wynikający z realiów rynku pracy”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna nie może być uwzględniona, bowiem zaskarżony wyrok odpowiada prawu, choć trafnie skarżący zarzuca, iż nieprawidłowo Sąd drugiej instancji przyjął, że tylko definitywne zakończenie prowadzenia działalności gospodarczej wyrażające się wykreśleniem z ewidencji powoduje skutek w postaci wyłączenia obowiązku ubezpieczenia społecznego osoby prowadzącej taką działalność. Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 5 oraz art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. Nr 137, poz. 887 ze zm.), osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym, a także ubezpieczeniu wypadkowemu. Osobę prowadzącą pozarolniczą działalność gospodarczą w tym rozumieniu definiuje art. 8 ust. 6 pkt 1 tej ustawy, stanowiąc że jest to osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą na podstawie przepisów o działalności gospodarczej. Z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 19 listopada 1999 r. - Prawo działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 101, poz. 1178 ze zm.) - w brzmieniu obowiązującym do 21 sierpnia 2004 r. - wynikało, że przedsiębiorcą jest między innymi osoba fizyczna, która zawodowo, we własnym imieniu podejmuje i wykonuje działalność gospodarczą, zdefiniowaną w ust. 1 tego samego artykułu jako zarobkowa działalność wytwórcza, handlowa, budowlana, usługowa oraz poszukiwanie, rozpoznawanie i eksploatacja zasobów naturalnych, wykonywana w sposób zorganizowany i ciągły.

Stosownie do treści art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu, rentowym oraz wypadkowemu w okresie od dnia rozpoczęcia wykonywania tej działalności do dnia zaprzestania jej wykonywania. Określenie czasowych granic podlegania obowiązkowemu ubezpieczeniu dokonane zostało przez ustawodawcę w sposób formalny, wyznacza je bowiem rozpoczęcie i zaprzestanie wykonywania działalności. Działalność gospodarczą przedsiębiorca może podjąć po uzyskaniu wpisu do rejestru przedsiębiorców (art. 7 ustawy - Prawo działalności gospodarczej w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 stycznia 2004 r.). Na przedsiębiorcy ciąży również obowiązek zgłaszania organowi ewidencyjnemu zmian stanu faktycznego i prawnego odnoszącego się do niego samego i wykonywanej przez niego działalności gospodarczej powstałych po dniu dokonania wpisu do ewidencji (art. 88d ustawy - Prawo działalności gospodarczej w brzmieniu obowiązującym przed 1 stycznia 2004 r.), co oznacza, że okresowe zaprzestanie prowadzenia działalności z takich przyczyn, jak np. choroba, czy wyjazd, powinno być do ewidencji

zgłoszone i wpisane. Zaprzestanie prowadzenia działalności gospodarczej skutkuje zaś wykreśleniem wpisu do ewidencji (art. 88e ust. 1 pkt 1 ustawy - Prawo działalności gospodarczej w brzmieniu obowiązującym przed 1 stycznia 2004 r.). Powyższe prowadzi do wniosku, że wykreślenie wpisu pozarolniczej działalności gospodarczej z ewidencji lub odnotowanie w tej ewidencji przerwy w jej prowadzeniu powoduje - na stałe lub okresowo - ustanie obowiązku ubezpieczenia społecznego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2005 r., I UK 105/04, OSNP 2005 nr 13, poz. 198). Tym samym za nietrafny uznać należy pogląd Sądu Apelacyjnego, że przymus ubezpieczenia obowiązuje do chwili definitywnego zakończenia prowadzenia tej działalności. Zaprzestanie działalności, o którym mowa w art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, może być bowiem również okresowe, a zatem spowodowane przerwą w jej wykonywaniu. Skarżący zasadnie zatem zarzuca naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię powyżej przytoczonego przepisu. Zarzuty dotyczące naruszenia przez Sąd Apelacyjny § 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 23 lutego 1999 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz.U. Nr 16, poz. 144) i załącznika nr 1 do tego rozporządzenia oraz § 2 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 4 grudnia 1998 r. w sprawie określania wzorów zgłoszeń do ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia zdrowotnego, imiennych raportów miesięcznych i imiennych raportów miesięcznych korygujących, zgłoszeń płatników, deklaracji rozliczeniowych i deklaracji rozliczeniowych korygujących oraz innych dokumentów (Dz.U. Nr 149, poz. 982) i załącznika nr 20 do tego rozporządzenia, wynikają z zakwestionowania stanowiska tego sądu o niemożliwości wystąpienia w okresie prowadzenia działalności gospodarczej faktycznych przerw uchylających obowiązek ubezpieczenia, wobec czego również są usprawiedliwione. Używane przez te akty prawne sformułowania o zawieszeniu, wznowieniu, czy zaprzestaniu działalności muszą być bowiem uznawane za definiujące na ich potrzeby faktyczną przerwę w wykonywaniu takiej działalności, która jest równoznaczna z okresowym zaprzestaniem prowadzenia działalności gospodarczej. Wbrew odmiennemu stanowisku Sądu Apelacyjnego, nie ma bowiem podstaw do uznania, że wystąpienie tego rodzaju przerw w okresie prowadzenia działalności gospodarczej nie jest możliwe. Powyższe implikuje konieczność stwierdzenia, że używanie tego rodzaju pojęć w przytoczonych przez skarżącego aktach prawnych nie godzi w obowiązujący porządek prawny, z czym związany jest zarzut naruszenia art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Uznanie za usprawiedliwione zarzutów naruszenia prawa materialnego, w szczególności przez błędną wykładnię art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, nie prowadzi jednak do możliwości uwzględnienia skargi kasacyjnej. Nie ma bowiem podstaw do uznania, że Sąd drugiej instancji dokonał błędnego subsumowania faktów ustalonych w procesie „pod” stan faktyczny abstrakcyjny określony w tym przepisie, tzn. że niewłaściwie go zastosował. W sprawie jest niesporne, że skarżący nie zgłaszał przerw w prowadzeniu działalności gospodarczej organowi ewidencyjnemu. Zgłoszenie okresowego zaprzestania prowadzenia działalności Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych może zaś, ale nie musi prowadzić do ustania obowiązku ubezpieczenia. Zależy to od wyników kontroli, w trakcie której tego rodzaju zgłoszenie poddawane jest weryfikacji. Tylko bowiem udokumentowana i usprawiedliwiona faktyczna przerwa w prowadzeniu działalności może być uznana za okresowe zaprzestanie prowadzenia takiej działalności w rozumieniu art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Należy przy tym zauważyć, że choć Sąd Apelacyjny zanegował możliwość faktycznego okresowego zaprzestania prowadzenia działalności gospodarczej z punktu widzenia przymusu ubezpieczenia, to stan faktyczny poddawany ocenie przez ten Sąd nie dawał podstaw do uznania, że okresy sporne były tego rodzaju przerwami w prowadzeniu przez skarżącego działalności gospodarczej. Z ustaleń poczynionych w tej sprawie wynika bowiem, że w tym czasie odwołujący się pozostawał w gotowości do wykonywania takiej działalności, co oznacza, że był w stanie w każdej chwili wykonać usługę, jeżeli taką by mu zlecono. Rację ma Sąd Apelacyjny, gdy twierdzi, że faktyczne niewykonywanie działalności gospodarczej w okresie oczekiwania na kolejne zamówienie lub w czasie poszukiwania takiego zamówienia, nie oznacza zaprzestania prowadzenia takiej działalności i nie powoduje uchylecia obowiązku ubezpieczenia społecznego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 lipca 2003 r., II UK 111/03, Monitor Prawa Pracy 2004 nr 7). Nie jest to bowiem przerwa w prowadzeniu działalności gospodarczej równoznaczna z jej okresowym zaprzestaniem. Istotą działalności gospodarczej jest jej prowadzenie w sposób ciągły i zorganizowany, na własny rachunek i ryzyko przedsiębiorcy. Działalność taka nie może mieć charakteru przypadkowego, a zatem nieuprawnione jest twierdzenie, że wykonywana jest wyłącznie wówczas, gdy przedsiębiorca świadczy konkretną usługę. Prowadzenie działalności gospodarczej polega bowiem tak na stworzeniu odpowiednich warunków do jej wykonywania, składaniu ofert, oczekiwaniu na zamówienie, jak i na faktycznym wykonywaniu zleconej pracy. Z uwagi na to,

że wszystkie sporne okresy skarżący uważa za przerwy w prowadzeniu działalności gospodarczej tylko z tej przyczyny, że w tym czasie nie wykonywał żadnych usług, nie ma podstaw do podważenia stanowiska Sądu Apelacyjnego, że w ustalonym w sprawie stanie faktycznym nie ma możliwości stwierdzenia, iż skarżący zaprzestał wykonywania działalności w rozumieniu art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych. Faktycznie nie występowały bowiem żadne przerwy w prowadzeniu takiej działalności, a tym samym obowiązek ubezpieczenia nie mógł zostać uchylony. O istnieniu takiego obowiązku nie decyduje wola odwołującego się, czy organu rentowego a przepisy prawa stosowane w określonej sytuacji faktycznej. Skoro nie ma przesłanek do uznania, ażeby w spornych okresach skarżący zaprzestał prowadzenia działalności gospodarczej, to stosownie do treści art. 13 pkt 4 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych podlegał wówczas obowiązkowi ubezpieczenia, jak w konsekwencji prawidłowo stwierdził Sąd Apelacyjny.

Z tych względów Sąd Najwyższy z mocy art. 398¹⁴ k.p.c. orzekł jak w sentencji.

=====